

Aan
Raad
Afschrift aan

Notitie

Datum
03-04-2018
Ons kenmerk

Onderwerp
Rol van de raad bij verbonden partijen

Opsteller
PB
Bijlage

Inleiding

Deze notitie omvat een geactualiseerde versie van de in 2014 geaccordeerde notitie “*Verbetervoorstellen rol van de raad bij verbonden partijen*”. Op verzoek van de commissie Rekening & Audit is ten behoeve van de in maart 2018 geïnstalleerde raad een naar de huidige situatie herschreven versie opgesteld. Op enkele plekken zijn toelichtingen aangepast op basis van doorgevoerde procedurele aanpassingen tijdens de raadsperiode 2014-2018. Daarnaast is de opsomming van de verbonden partijen geactualiseerd naar de stand van zaken per maart 2018.

Doel notitie

In afgelopen jaren is door de raad op diverse momenten stilgestaan bij het belang van regievoering door de gemeente, waarbij onder andere ook de sturing door de raad op verbonden partijen aan de orde is gekomen.

Verbonden partijen zijn organisaties die op afstand van de gemeente staan, maar waarmee wel een bestuurlijke én een financiële relatie bestaat. Het gaat om bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen (organisaties waarin taken voor meerdere gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd) of vennootschappen (zoals ParkerenDelft BV of het Ontwikkelingsbedrijf Spoorzone BV). Door de bestuurlijke samenwerking via de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de decentralisaties in het sociale domein zijn in raadsperiode 2014-2018 diverse nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan. Daarmee is het belang van goede sturing verder toegenomen, zowel op de inzet van publieke middelen als het bereiken van de inhoudelijke doelen.

In de “paragraaf verbonden partijen” van de gemeentelijke jaarstukken en programmabegrotingen wordt het beleidsmatige en financiële belang voor elk samenwerkingsverband afzonderlijk nader uiteengezet.

De R&A-adviezen bij de jaarstukken en verzoeken en opmerkingen vanuit de raad hebben in afgelopen jaren geleid tot verbetervoorstellen voor de eigen rol van de raad, die in deze notitie staan samengevat. De R&A-commissie heeft daarbij in 2014 onder meer aangegeven een vergroting van de betrokkenheid van de inhoudelijke raadscommissies van belang te achten.

Geaccordeerde verbetervoorstellen rol van de raad bij verbonden partijen

1. Vergrote betrokkenheid inhoudelijke raadscommissies:

a) Opname van geselecteerde verbonden partijen in commissieplanningen inhoudelijke raadscommissies.

Op basis van een selectie door de R&A-commissie en nieuw ontstane samenwerkingsverbanden is hieronder een lijst opgenomen van verbonden partijen die onderdeel uitmaken van de commissieplanningen.

De gedachte hierachter is dat dit bijdraagt aan sturing op tijdige ontvangst, monitoring van inhoudelijke resultaten en de koppeling aan besprekingen van eventuele beleidsnota's op de terreinen waarop een verbonden partij actief is.

Commissie Ruimte, Verkeer en Wonen:

Gemeenschappelijke Regelingen:
Afvalinzameling Avalex
Grondwateronttrekking Delft-Noord (in liquidatie)
Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
Coöperatieve Verenigingen:
Coöperatieve Vereniging beheer groengebieden Midden-Delfland u.a. (CV-MD)
Vennootschappen:
ParkerenDelft BV
Ontwikkelingsbedrijf Spoorzone Delft BV (OBS; in liquidatie)

Commissie Sociaal Domein:

Gemeenschappelijke Regelingen:
GGD Haaglanden
Inkoopbureau H-10
Stichtingen:
Grotius College
Vennootschappen:
Werkse! BV

Commissie Economie, Financiën en Bestuur:

Gemeenschappelijke Regelingen:
Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
Regionale Belasting Groep (RBG)
Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk (GRB)
Vennootschappen:
Innovation Quarter Zuidvleugel BV (IQ)
VOM BV (in liquidatie)

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat bovenstaande selectie uiteraard niet impliceert dat de overige (kleinere) verbonden partijen geen verantwoording hoeven af te leggen aan de gemeente, via aanbidding van de jaarstukken.

b) Publicatie jaarstukken op de lijst van ingekomen stukken onder de betreffende raadscommissies

Publicatie van de financiële stukken op de wekelijkse lijst van ingekomen stukken van de raad vond tot 2015 enkel plaats voor gemeenschappelijke regelingen en de jaarverslagen van OBS en Parking Delft BV.

Op verzoek vanuit de R&A-commissie worden sinds 2015 ook de jaarstukken van overige door de raad als belangrijk geclassificeerde verbonden partijen gepubliceerd. Die jaarstukken worden overigens zonder een aanbiedingsbrief op de lijst van ingekomen stukken gepubliceerd. Dit, om géén extra bureaucratie te creëren en een zo spoedige mogelijke publicatie te (blijven) borgen.

Indien door fracties aanleiding wordt gezien tot inhoudelijke bespreking van een jaarverslag, dan kan daartoe via de reguliere procedure voor ingekomen stukken een verzoek worden gemaild naar de griffie.

2. Versterkte controlerende rol bij begrotingen:

a) Begrotingen gemeenschappelijke regelingen (zienswijzen)

Vanuit de raad werd in 2014 geuit dat een tot dan toe bestaande procedure voor de afwikkeling van zienswijzen niet als optimaal werd ervaren.

De werkwijze hield in dat de raad de afwikkeling geheel mandateerde aan het college en achteraf een (reeds verzonden) afschrift van de zienswijze ontving. De mogelijkheid om daarbij tot daadwerkelijke bijsturing te komen, werd als (te) beperkt ervaren.

Verder is per juli 2014 de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd met het doel raadsleden meer ruimte te bieden hun controlerende rol te vervullen. Gemeenschappelijke regelingen moeten sindsdien de gemeenteraden voor begrotingen minimaal acht weken reactietermijn bieden (i.p.v. zes weken). Daarnaast is verplicht gesteld om de “algemene financiële en beleidsmatige kaders” en de “voorlopige jaarrekeningen” vóór 15 april aan de raden te zenden.

Met ingang van 2015 is de werkwijze op de bovenstaande ontwikkelingen aangepast. Het college wordt sindsdien verzocht de zienswijzen in concept aan de raad te zenden. Fracties die wijzigingen wensen wordt verzocht deze in concrete tekstvoorstellen te vervatten en uiterlijk anderhalve dag voor de commissievergadering aan de griffie te mailen.

Het tekstwijzigingsvoorstel wordt daarna op RIS onder de commissievergadering gepubliceerd. Op die manier is ook voor andere fracties en het college helder welke aanpassing wordt beoogd.

In procedurevergaderingen wordt standaard gepeild of er behoefte bestaat aan behandeling van zienswijzen in de aansluitende overlegvergadering. Naast tekstwijzigingsvoorstellen zoals hierboven omschreven, kan er bijvoorbeeld ook behoefte bestaan aan het stellen van een politieke vraag, die geen tekstaanpassing behelst.

NB: op basis van gemaakte afspraken in de raad wordt de zienswijze voor de ontwerpbegroting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) standaard besproken in een overlegvergadering. De bespreking van die zienswijze is derhalve niet afhankelijk van concrete bespreekverzoeken vanuit fracties.

Tijdens de commissiebehandeling van zienswijzen krijgen verzoekende fractie(s) als eerste het woord. Vervolgens wordt overige fracties en het college een mogelijkheid geboden een reactie te geven. In de tweede termijn wordt door de voorzitter gepeild of een meerderheid van de commissie een ontvangen tekstwijzigingsvoorstel steunt.

Wanneer geen tekstwijzigingsvoorstel is ontvangen of wanneer een voorgestelde aanpassing niet wordt gesteund door een meerderheid van de commissie, dan wordt de ontvangen concept-zienswijze door het college namens de raad ongewijzigd verzonden.

Bij een aangepaste definitieve zienswijze volgt er een afschrift aan de raad; via de lijst van ingekomen stukken.

Gezien de gevraagde concrete tekstsuggesties en de geldende reactietermijnen, liggen een compacte en zo spoedig mogelijke behandeling in de commissie voor de hand.

b) Begrotingen vennootschappen

Door de R&A-commissie is het college verzocht om, voorafgaand aan de behandeling van de gemeentelijke programmabegroting, de raad de begrotingen (incl. een beknopte duiding van de ontwikkelingen) toe te zenden van de onderstaande door de raad als belangrijk geclassificeerde vennootschappen. De gedachte hierachter is dat deze begrotingen, indien nodig geacht, door fracties voor inhoudelijke commissiebehandeling kunnen worden geagendeerd:

Vennootschappen:
Werkse! BV
ParkerenDelft BV (voorheen Parking Delft BV)
Innovation Quarter BV (IQ)
VOM BV ¹ (inmiddels in liquidatie)
Ontwikkelingsbedrijf Spoorzone BV ² (OBS; in liquidatie)

3. Versterkte controlerende rol bij verantwoording (jaarstukken):

a) afstemming met vertegenwoordigers in rekeningencommissies

Ontvangen agenda's van rekeningencommissies van gemeenschappelijke regelingen worden via de griffie verspreid onder leden van de commissie R&A. Verder worden in de R&A-commissie standaard terugkoppelingen en vooruitblikken over de vergaderingen verzorgd door of namens de Delftse vertegenwoordigers in de rekeningencommissies over vergaderingen van rekeningcommissies.

¹ De toezending vervalt in raadsperiode 2018-2022 als gevolg van opheffing van VOM BV.

² Dit heeft in overleg tussen college en raad in afgelopen jaren een alternatieve invulling gekregen; via halfjaarlijkse presentaties over de ontwikkelingen in de business case. OBS wordt in de raadsperiode 2018-2022 "ontmanteld".

Onderstaande gemeenschappelijke regelingen hebben een rekeningencommissie waarin Delftse raadsleden zijn vertegenwoordigd:

Gemeenschappelijke regelingen:
GGD Haaglanden
Omgevingsdienst Haaglanden
Veiligheidsregio Haaglanden
Metropoolregio Rotterdam Den Haag

De afstemmingen worden, waar mogelijk, geïntegreerd in het gemeentelijk jaarrekeningadviestraject van de commissie R&A. Daarmee wordt het eenvoudiger eventuele rode draden te onderkennen. Voor zover sprake is van belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen kunnen deze uiteraard worden betrokken bij de bespreking van de gemeentelijke jaarstukken en/of bij beleidsnota's gedurende het jaar in de inhoudelijke raadscommissies.

Bij de vervulling van de controlerende rol bij de jaarstukken wordt bijzondere aandacht geschonken aan een landelijk verplichte set van (financiële) indicatoren. De R&A-commissie ziet onderstaande aspecten als relevant:

- resultaatsontwikkeling t.o.v. de begroting;
- debt-ratio (mate waarin bezittingen met schulden zijn belast);
- risicoparagraaf (mede i.r.t. omvang en ontwikkeling van het Eigen Vermogen van de verbonden partij);
- de relaties tussen de inzet van middelen en het bereiken van de inhoudelijke doelen;
- ontwikkelingen in c.q. afbouw van garantstellingen/leningen vanuit de gemeente;
- evt. bijzondere aandachtspunten in een accountantsverslag.

b) financieel-technische uitdieping specifieke verbonden partijen

Bij het jaarrekening-adviestraject van de jaarstukken 2013 is vanuit de commissie R&A besloten jaarlijks één of twee verbonden partijen financieel-technisch nader onder de loep te nemen.

Als uitgangspunten voor een selectie zijn daarbij gekozen:

- relatief veel "rode stoplichten" in de financiële kengetallen én
- de aanwezigheid van een belangrijke financiële relatie met de gemeente.

Hierbij is tevens de toelichting op ontwikkelingen in de paragraaf "verbonden partijen" uit een meest recent ontvangen gemeentelijke jaarstukken en programmabegroting te betrekken.

De commissie kan daarbij vertegenwoordiger(s) en/of de betrokken portefeuillehouder(s) van de verbonden partij uitnodigen.

= 0 =